

บทคัดย่อ

รายงานการวิจัย	: โครงการติดตามสภาวการณ์เด็กและเยาวชนรายภาค (Child Watch) กรุงเทพมหานครและปริมณฑล
ผู้วิจัย	: ทีมวิจัยกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
ผู้สนับสนุน	: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
ผู้ประสานงาน	: สถาบันรามจิตติ
ปี พ.ศ.	: กุมภาพันธ์ 2552

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาวการณ์เด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยอาศัยตัวบ่งชี้คัดสรร (Selected Indicators) การสำรวจพฤติกรรมเด็กตลอดจนกรณีศึกษาปัญหาการจัดการศึกษา สังคม อนามัยและการพัฒนาเด็กและเยาวชน การนำข้อมูล สรุปผลการวิจัยเพื่อผลักดันให้เกิดความเคลื่อนไหว เปลี่ยนแปลงและการป้องกันในระดับจังหวัด และระดับกรุงเทพมหานคร ให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ การประสานงาน การร่วมมือกันทำงานที่ยั่งยืนของสถาบันการศึกษา หน่วยงานราชการ องค์กรพัฒนาเอกชน และภาคประชาชน ในการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนดำเนินงาน และงบประมาณ เพื่อพัฒนาแบบองค์รวมโดยมีเป้าหมาย คือ เด็กและเยาวชนในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ตลอดจนเสนอแนะเชิงนโยบาย วาระแห่งชาติเพื่อปรับปรุงการดำเนินงานยุทธศาสตร์ระดับประเทศด้านสังคม การพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบบันทึกข้อมูล ทุติยภูมิตามกรอบตัวบ่งชี้ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านสุขภาพอนามัย ด้านการศึกษา และด้านสังคมของเด็กและเยาวชน รวม 18 รายการ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และแบบสำรวจพฤติกรรมเด็กและเยาวชนระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 14,219 คน และมีการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นกรณีศึกษาที่น่าสนใจในแต่ละจังหวัด

สรุปผลการวิจัย

1. พฤติกรรมเด็กและเยาวชนในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลในระดับประถมศึกษา พบว่านักเรียนส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับพ่อแม่ มีโทรศัพท์มือถือใช้ ร้อยละ 44.54 มีรายได้จากพ่อแม่ เฉลี่ย 1,025.44 บาทต่อเดือน รายจ่ายเฉลี่ย 737.15 บาทต่อเดือน ระยะเวลาในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ใน 1 วัน พบว่าใช้เวลาคุยกับพ่อแม่ ผู้ปกครองมากที่สุด ร้อยละ 76.85 รองลงมา ได้แก่ ดูโทรทัศน์/VDO/VCD ร้อยละ 74.49 และอ่านหนังสือการ์ตูน ร้อยละ 41.56 ตามลำดับ การทานขนมกรุบกรอบเป็นประจำ ร้อยละ 39.40 ดื่มน้ำอัดลมเป็นประจำ ร้อยละ 29.23 เด็กนักเรียนส่วนใหญ่ไม่ได้ดูสื่อโป๊และเล่นการพนัน

2. พฤติกรรมเด็กและเยาวชนในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลระดับมัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับพ่อแม่ มีรายได้จากพ่อแม่เฉลี่ย 3,439.11 บาทต่อเดือน รายจ่ายเฉลี่ย 2,900.10 บาทต่อเดือน มีโทรศัพท์มือถือใช้มากที่สุด ร้อยละ 98.49 การใช้เวลาทำกิจกรรมต่างๆ ใน 1 วัน พบว่าใช้เวลาคุยกับพ่อแม่ ผู้ปกครองมากที่สุด ร้อยละ 75.87 เยาวชนระดับอาชีวศึกษาสูบบุหรี่เป็นครั้งคราวถึงเป็นประจำมากที่สุด ร้อยละ 26.54 เยาวชนระดับอุดมศึกษาดื่มเหล้าและเบียร์เป็นครั้งคราวถึงเป็นประจำมากที่สุด ร้อยละ 48.01 การดูสื่อโป๊ส่วนใหญ่เยาวชนดูสื่อโป๊เป็นครั้งคราวมากที่สุด โดยดูจาก คลิปโป๊มากที่สุด มีการเล่นพนันเป็นจำนวนไม่มากนัก มีการพบเห็นการเสพยาเสพติด และการชู้กรรโชกทรัพย์/รัดไถ การถูกทำร้ายในโรงเรียน เป็นจำนวนน้อย เยาวชนมี sex แล้ว ร้อยละ 22.97 การคาดเดาถึงการมี sex มากที่สุด คือ เมื่อแต่งงาน เยาวชนคิดทำ ศัลยกรรม ร้อยละ 21.88 เยาวชนที่เรียนพิเศษส่วนใหญ่อยู่ในระดับอุดมศึกษา

3. ตัวบ่งชี้สถานะด้านสุขภาพอนามัย พบว่า อัตราทารกตายแรกคลอด เท่ากับ 9.10 ต่อ 1,000 การคลอด ร้อยละของทารกแรกคลอดน้ำหนักต่ำกว่า 2,500 กรัม เท่ากับ 9.71 เด็กนักเรียนระดับอนุบาลและประถมศึกษา มีน้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 4.75 และ 4.23 ตามลำดับ เด็กอ้วนระดับอนุบาล ร้อยละ 5.30 ประถมศึกษา ร้อยละ 8.19 จำนวนเด็กที่ฆ่าตัวตายสำเร็จ เท่ากับ 4.52 ต่อประชากรแสนคน เด็กที่บาดเจ็บจากอุบัติเหตุจักรยานยนต์ 830.22 ต่อประชากรแสนคน และเสียชีวิต 13.65 ต่อประชากรแสนคน

4. ตัวบ่งชี้สถานะด้านการศึกษา อัตราการเรียนต่อ ม.4 คิดเป็นร้อยละ 84.30 และระดับอุดมศึกษา ร้อยละ 75.05 อัตราครูที่ขาดแคลนระดับมัธยมศึกษา (ในหน้าที่รัฐพึงจัดให้จริง) คิดเป็นอัตรา 16.10 ครูขาดแคลนในโรงเรียนระดับประถมศึกษาทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 6.18 อัตรางบประมาณของอปท.ที่ใช้ไปเพื่อกิจกรรมทางการศึกษาหรือการพัฒนาเยาวชน อบต. ร้อยละ 5.11 อบจ. ร้อยละ 11.73 และเทศบาล ร้อยละ 13.49 นักเรียน/นักศึกษาที่ออกกลางคันรวมทุกระดับชั้น ร้อยละ 18.28 ย้ายสถานศึกษารวมทุกระดับชั้น เท่ากับร้อยละ 10.85

5. ตัวบ่งชี้สถานะด้านปัญหาสังคม สัดส่วนการจดทะเบียนสมรสต่อการหย่าร้าง เท่ากับ 2.77 พื้นที่สถานบริการ คิดเป็นอัตรา 170.96 ต่อประชากรแสนคน อัตราสถานที่ที่ส่งเสริมสุขภาพของประชาชน เท่ากับ 41.89 ต่อประชากรแสนคน ร้าน Internet เท่ากับ 106.83 ต่อประชากรแสนคน สตรีที่มาคลอดที่เป็นเยาวชน 3,271.85 ต่อประชากรแสนคน เด็กที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ที่ถูกละเมิดทางเพศ 33.10 ต่อประชากรแสนคน เด็กแรกรับหรือส่งต่อเข้าสถานพินิจ คิดเป็นอัตรา 232.21 ต่อประชากรแสนคน เด็กและเยาวชนที่รับการบำบัดการติดยาเสพติด คิดเป็น 490.47 ต่อประชากรแสนคน

6. กรณีศึกษา ได้แก่ แหล่งเรียนรู้ชุมชนในกรุงเทพมหานคร จังหวัดกรุงเทพมหานคร โครงการจิตอาสากับการพัฒนาตนเองของเยาวชน บ้านกาญจนาภิเษก จังหวัดนครปฐม การพัฒนาความเข้มแข็งให้แก่สภาเด็กและเยาวชน จังหวัดนนทบุรี เปิดใจสาวสก็อย จังหวัดปทุมธานี วิธีการแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชน

ของสถานศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ การผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมของเด็กลูกแรงงานต่างชาติ ใน จังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

7. ผลกระทบที่เกิดขึ้นแล้วหรือคาดหวังจากการดำเนินงาน Child Watch ในระดับจังหวัดเกิดการ ประชุมสัมมนาในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลไปใช้กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนดำเนินการต่างๆ สร้างระบบข้อมูลที่น่าเชื่อถือและอ้างอิงได้ ในระดับภาคทำให้ได้ข้อมูลระดับภาคในเชิงเปรียบเทียบ ส่งผลให้ เกิดการตื่นตัวต่อการแก้ปัญหา เกิดเครือข่ายทำงานด้านเด็กที่มีการช่วยเหลือกัน ในระยะยาวมีการเฝ้าระวัง สถานการณ์และปัญหาเด็กและเยาวชนแต่ละจังหวัดอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มีนโยบาย กิจกรรมต่าง ๆ มีการเพิ่มงบประมาณด้านเด็กและเยาวชน เกิดวาระแห่งชาติ งานที่ต้องดำเนินต่อเนื่อง คือ การนำเสนอ ผลงานต่อสาธารณชน ร่วมแก้ไขปัญหาเด็กในเชิงพหุภาคี จัดตั้งศูนย์เด็กและเยาวชนประจำจังหวัด มีสภา เด็กและเยาวชนเพื่อเป็นตัวแทนของกลุ่มเพื่อนในแต่ละจังหวัด

ข้อเสนอแนะ

1) การศึกษาพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน ในระดับการศึกษาต่างๆ ที่สะท้อนพฤติกรรมที่เป็น วิถีของชาติ ทางสถาบันรามจิตติควรแสวงหาความร่วมมือกับภาคเอกชน ธุรกิจ ที่มีส่วนทำให้เกิดปัญหา ดังกล่าว/สร้างความเสี่ยงไปสู่เด็กได้ เพื่อให้ภาคเอกชนเห็นความตระหนัก มีส่วนร่วมรับผิดชอบ และการมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์สังคมไทยให้ดียิ่งขึ้น อาจผ่านในรูปแบบให้การสนับสนุนกิจกรรมที่สร้างสรรค์ เพื่อช่วยลดปัญหา/ความเสี่ยงดังกล่าว

2) ทางที่ระดับประเทศควรมีการประสานความร่วมมือ และแลกเปลี่ยนข้อมูลที่ได้จากเก็บ รวบรวมของตัวบ่งชี้ที่สำคัญทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการศึกษา ด้านสาธารณสุข และด้านสังคม กับหน่วยงาน/ ฝ่าย ของกระทรวงทบวงกรมที่เกี่ยวข้องที่มีหน้าที่เก็บรวบรวมสถิติต่างๆ เพื่อหาแนวร่วมในการกำหนด ขั้วเคลื่อนมาตรการ แผนดำเนินการ นโยบายภาคสังคมให้ทุกภาคส่วนมีโอกาสร่วมร่วมแก้ปัญหา/ พัฒนา เด็กและเยาวชนในด้านที่ตนเองรับผิดชอบ

3) ตัวบ่งชี้สภาการณ์ของเด็กและเยาวชนบางตัว เก็บรวบรวมได้ยากเนื่องจากข้อมูลดิบในบาง จังหวัด ไม่มี/ ไม่มีหน่วยงานใดเก็บข้อมูลดังกล่าว โดยเฉพาะจังหวัดที่มีพื้นที่จังหวัดใหญ่ ทำให้ข้อมูลที่ได้ไม่ เป็นตัวแทนประชากรที่แท้จริง ดังนั้นทางที่วิจัยระดับประเทศควรมีการเปิดโอกาสให้คณะวิจัยระดับจังหวัด ประเมินตัวบ่งชี้ว่า สามารถเป็นตัวบ่งชี้และสามารถวัดได้จริงหรือไม่ ทั้งนี้ควรมีการประชุม/ทำแบบสำรวจเพื่อ สอบถามความคิดเห็นตัวบ่งชี้กับนักวิจัยที่ภาค ซึ่งจะทำให้ข้อมูลตัวบ่งชี้มีความสมบูรณ์ ช่วยแก้ปัญหาการ NA ของตัวบ่งชี้บางตัว สามารถเป็นตัวแทนประชากรของจังหวัด และแก้ปัญหาการ Error ของข้อมูลได้ นอกเหนือจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูล

4) ควรมีการเผยแพร่กรณีศึกษาให้มากขึ้นกว่าเดิม เนื่องจากเป็นการวิจัยในเชิงรุก ที่นำเสนอ ประเด็นที่น่าสนใจ เป็นปัญหาเด่น เฉพาะของแต่ละจังหวัด เพื่อประสานความร่วมมือแลกเปลี่ยนข้อมูลให้

ลึกซึ้งมากขึ้น เพื่อจะได้ร่วมกันแก้ไขปัญหามากยิ่งขึ้น มีการผลิตสื่อ Multi – media ในรูปของ VCD และ DVD หนังสือคดี หนังสือภาพ เพื่อเสนอกรณีศึกษาที่น่าสนใจมากขึ้นกว่าเดิม เพื่อแจกจ่ายให้กับเด็กและเยาวชน/ สถาบันการศึกษา ให้สามารถเป็นสื่อประกอบการสอนในวิชาเรียนที่เกี่ยวข้องได้ โดยมีปริมาณเนื้อหาไม่มากนัก เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มประชากรเป้าหมายมากที่สุด

5) การให้ความสำคัญกับองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นในรูปของข้อมูลข่าวสาร องค์ความรู้ เครื่องมือ คู่มือการจัดทำนโยบาย การศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่าง และอื่น ๆ พลังของท้องถิ่นมีอำนาจมากขึ้นต่อการลดปัญหาเด็กและเยาวชนลงได้ ขอเพียงให้จัดข้อมูลน่าสนใจ สั้น ตรงกับความต้องการของประชาชน และท้องถิ่น

6) ทางคณะวิจัยทุกระดับควรเพิ่มการทำงานเพื่อหาแนวร่วมภาคปัญหาสังคมทั้ง ชมรม ชุมชน สถานักเรียน สภาเด็กและเยาวชนของแต่ละจังหวัด ซึ่งการรวมกลุ่มกันของสภาเด็กและเยาวชนจะเป็นแกนสำคัญ (Core Groups) ในการเฝ้าระวังปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นกับเพื่อน ๆ ของตนในโรงเรียนได้

7) โครงการ Child Watch ระดับประเทศควรประมวลข้อเสนอแนะทุกภูมิภาค เพื่อหาประเด็นร่วมให้เป็นหมวดหมู่ กำหนดเป็นหัวข้อสำคัญราย ดังเช่น

- นโยบาย วาระแห่งชาติ สิ่งสำคัญสูงสุดเพื่อเด็กและเยาวชนที่พึงประสงค์ตรงกัน
- กฎหมายสำคัญ การบังคับกฎหมาย กลไกของราชการ
- ระบบการศึกษา ระบบสาธารณสุข ระบบพัฒนาสังคม มีการแยกส่วน หรือบูรณาการมาก

น้อยเพียงใด องค์รวมเพื่อเด็กและเยาวชนอยู่ตรงไหน

- การทำหน้าที่ของครอบครัว ชุมชน สังคม สื่อมวลชน มีบทบาทในการดูแลปกป้อง เยียวยา รักษา การสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่เด็กมากน้อยเพียงใด

Abstract

Research Report : Child Watch
Research : Bangkok and Suburban Team
Supporter : The Thai Research Fund
Co-ordinator : Ramajitti Institute
Year : February 2552

The objective of this study is to investigate the condition and situations of children and youth in Bangkok and suburban by collecting data from questionnaires, and case studies. Selected indicators in questionnaires and case studies of children behaviors related to the provision of education, society, healthcare on children and youth development. The data collection and the research results will be used to reinforce the movement and change of organizations in order to prevent children problems arose in provincial level and in Bangkok. This movement and change will consequently bring about sustainable learning process, coordination, and cooperation between educational institutes, government sectors and private sectors to plan policies, strategies, action plans and budget for the integrative development of children and youth in Bangkok and suburban. In addition, the aim from the results of this study is to make change in national policies on social, and children and youth development more affectively. The data collected in this study is firstly from questionnaires with 18 indicators of three provisions in education, society, healthcare on children and youth development done by relevant organizations, and secondly from children and youth behavior questionnaires done by 14,219 primary, secondary

and vocational and university students. Furthermore, there were case studies of children and youth from each province.

Conclusion

1. The results of primary children and youth behaviors in Bangkok and suburban reveal that most of the primary school children live with their parents, 44.54% of them having mobile phone. The average monthly pay from their parents is about 1,025.44 baht/month and their average monthly expense is around 737.15 baht. For their daily activity, the most of them (76.85%) spend their time talking with their parents, 74.49% spend their time watching VDO/VCD while 41.56% read the comic books. According to their unhealthy snack eating, 39.40% always eating unhealthy snacks, and 29.23% always drink carbonated soft drinks. The majority of these children do not watch pornographic media.

2. The results of secondary children and youth behavior in Bangkok and suburban show that most of these children live with their parents. The monthly pay from their parent is 3,439.11 baht, while their monthly expense is around 2,900.10 baht and 98.49% of them having mobile phone. For their daily activities, 75.87% of them spend their time to talk with their parents, 26.54% of vocational level students (occasionally to usually) smoke, 35.64% of university level students (occasionally to usually) drink alcohol and beer, 48.01% watch pornographic media, mostly from VDO clip. Only a small number of them found gambling, threatening, and extorting for money. 22.97% of this group has premature sexual activities, 21.88% of them thinking about plastic surgery when getting married. Most of the students in this group who takes tutorial course are university level students.

3. According the health indicator, the result shows that the rate of the stillbirth is 3.10: 1,000 of delivery. There is 9.71% of the newborn having below average weight, while 4.75% of kindergarten school students and 4.23% of primary school students having below average weight, and 5.30% of kindergarten students found obese. Besides, 8.19% of this group found successfully committing suicide which is equal to 4.52: 100,000 of population. Lastly, there are 830.22 of this group injured from motorcycle accidents and 13.65% died.

4. The educational indicator shows that 84.30% of Thai students furthering their education in mathayom 4 and 75.05% in university level. The overall shortage of secondary level teacher is 16.10 while the shortage of teacher in primary school teacher is 6.18%. The percentage of budget of local municipality on education of children development is 5.11%, 11.73% and 13.49 in district municipality and provincial municipality and municipality, respectively. The percentage of students who resigned from school before completion of their education is 18.28% for all levels and there is 10.85% for the overall move of their educational institutes.

5. The social indicators shows that the proportion between marriage and divorce is 2.77, and the entertainment places are 170.96 to 100,000 of population, while the health promotion offices is 41.89 to 100,000 of population while the internet café is 106.83 to 100,000 of population. Besides, the premature motherhood is about 3,271.85 to 100,000 of population. The rate of the sexual harassment of children under 18 years old is 33.10 to 100,000 of population. The children who have been sent to the remand home is 232.21 to 100,000 of population. Lastly, the children who have been sent to drug rehabilitation center is 490.47 to 100,000 of population.

6. The case studies – Small community learning center in Bangkok (Bangkok), Voluntary work for self development of teen in Kanchanapisek Center (Nakorn Prathom Province), Efficiency development for Nontaburi Childen and Youth Council (Nothaburi Province), Look through their heart : Sakoi girls (Prathumthani Province), Solutions for school problems in Samutparkarn (Samuthrparkarn Provice), Cultural assimilation of foreign labors' children in Samutsakorn (Samutsakorn Province)

7. According to the impacts and expectation of the child watch program in the provincial level, there are meetings and seminars related to the mentioned problems in order to bring the fact and information to formulate the reliable and referable policy, strategy and plan. In the regional level, the comparative data gained causes the activeness in problem solving. Then there are child networks formed to help solving the problems. In the long-length plan, there is a continuous prevention plan for child and youth problems in each province. There are also policies and activities related to this matters and the increasing in budget on child and youth. There is also วาระแห่งชาติ in which there will be a continual process of public presentation on multiple cooperation in child problem solving, establishing child and youth center in each province and child and youth assembly to be representative of children in each province.

Suggestion

1.) According to the study of child and youth in various educational level, Ramjitti Institute seeks for the cooperation from private sectors who took parts in causing the problems or risk in making the problems to be aware and responsible for create better Thai social environment through funding of creative activities reduce the causes or risks of the problems.

2. National team should cooperate and exchange the data from the important indicators which are educational, healthcare and social indicators with related government sectors who are responsible for data collections in order to reinforce the campaign, plan and social policy in which every sectors will take part in child and youth problem solving and development.

3. Some of the indicators are difficult to collect since the data in some provinces are not stable and there is no organization to collect the data. In some big provinces, the data can not be generalized. Therefore, the national research team should provide the chance for the researcher team in the province to evaluate the indicators in order to have the reliable one. In order to get effective indicators and prevent unexpected errors of data, it is better to have meetings and questionnaires for gathering comments from regional researcher team.

4. Since it is a progressive survey, there should be the more publication of the case studies in order to present the interesting problem from each province to gain more cooperation. An there should be also an increase in making media in VCD and DVD, documentary films and picture books to provide to the students and the education institutes to use them as medium in classroom with the related subjects. The content of the medium should not be so complicate in order to effectively approach to the target group.

5. The importance of the local municipality if form provider of fact and information should be considered in order to help reduce the problem in child and youth however, the information should be concise and response to the local people's needs.

6. Each researcher team should increase in working on seeking for cooperation in the area of social problem, in the form of establishing of club,

community, and student assembly in each province since the youngsters will be the core groups who keep watching the problems that may arise among their friends within their schools.

7. National Child Watch Project should consider the suggestions from all regions in order to make the categories such as

- National policy, the most expected outcome from children and youth
- Law, and regulation of law, government mechanism
- Educational process, health care process, social development process are now separated or integrated, which is the focus of benefit of children and youth.
- Responsibility of family, community, society, public communication in watching, preventing and curing of children.